

Ekvádor, Galapágy, Panama a Kostarika

Text a foto: Milan Bučík

Mám rád střední a jižní Ameriku zejména pro její jedinečný kulturní španělsko - indiánský mix. Tentokrát jsem se zde vrátil s pár kamarády po více než deseti letech. Při minulé cestě jsme v kombinaci s cestovkou a individuálním programem zvládli za necelý měsíc všechny nejzajímavější jihoamerické destinace, tentokrát jsme to pojali trochu jinak. Bylo nás pět, měli jsme na to necelé tři týdny a proto jsme si s CK Livingstone nechali připravit individuální program, kde jsme se snažili vidět to, co nás nejvíce zajímalo, zahrát si párkrát náš oblíbený golf a poznat mimo jiné i přes kuchyni a zdejší vína co nejlépe i místní kulturu a zemi. A na závěr před odletem domů strávit několik klidných dnů u teplého moře v dobrém hotelu s golfovým hřištěm a nasbírat síly na zpáteční cestu. Cestovatelé někdy říkají, že každá část světa, každý kontinent, má dva skvosty, které musíte vidět. Nemusí se na tom vždycky všichni shodnout, ale pro Asii platí, že je to Velká čínská zeď a indický Taj Mahal. Určovat to v Evropě je skoro nemožné. V Jižní Americe si myslím, že to je staré hlavní město incké civilizace Machu Picchu a vodopády Iguacú na brazilsko argentinské hranici. Ještě malinko hezčí pohled je na ně z Argentiny. Všude na těchto místech jsem ale už v minulosti byl a tentokrát jsme si chtěli naši cestovatelskou mozaiku rozšířit o další zajímavé destinace.

Naše mise začala přiletem do ekvádorského hlavního města Quita. Je to bezesporu jedno z nejkrásnějších měst Jižní Ameriky. Leží více než dva tisíce pět set metrů vysoko, v sopečné kotlině obklopené čtyřtisícovými vrcholky hor, za kterými se dále viditelně zvedají nejvyšší zdejší sopky pnoucí se až do výše šesti tisíc metrů a to zejména Cotopaxi a Cayambe. Sopkou, která je Quito nejblíže je Pichincha, na jejímž úpatí se město rozkládá v blízkosti jejích dvou kráterů, ten starší je už vyhaslý. Hned po přiletu nás náš mladý průvodce Francisco naložil do mikrobusu a přesouvali jsme se do severní už výše položené oblasti Otavalo. Je to oblíbené místo, přírodní park s lagunou Cuicocha a zejména s archeologickou lahůdkou Cochasqui – komplexem pyramid a pohřebních kopečků. Celá oblast leží asi hodinu cesty od letiště, jízda probíhá po nové moderní silnici, místy dálnici, která pak navazuje na panamerickou magistrálu do dalších jižněji položených států. Cesta je lemována nádhernými horami i strmými roklemi a údolími. V Otavalu je spousta hlavně sportovněji založených návštěvníků, kteří zde provozují pěší turistiku ve vyšší nadmořské výšce. Už jsme tady začínali cítit řidší vzduch, hlavně, když jsme měli jít trochu do většího kopce. První noc v nové zemi jsme strávili ve stylové koloniální asi čtyři sta let staré haciendě Cusin. Přivítala nás krásná historická restaurace, společenské místnosti i starobylé pokoje s praskajícími krby, přece jenom jsme byli už dost vysoko a chlad byl večer cítit. Ráno za denního světla jsme viděli, že toto nevšední místo sousedí se starým klášteřem a jeho velmi hezkou udržovanou zahradou. Ráno nás Francisco nenechal dlouho vyspávat a hned po dobré snídani jsme vyrazili do okolí. Čekaly nás vycházky v okolní přírodě a romantická projížďka lodí po laguně s obědem v restauraci, která čněla na kopečku nad jezerem a poskytovala nám pěkný výhled.

Pídili jsme se po ekvádorském vínu, náš průvodce Francisco se nám snažil pomáhat, jak to šlo, a v poledne v restauraci nám s úsměvem nechal na stůl přinést vzorek. Nebylo to ale ono, a tak jsme ho to po ochutnání nechali celé dopít i s řidičem, chutnalo to nějak divně asi po zdejších horských borůvkách. Za dva dny v Quitu jsme objevili podstatně lepší ekvádorské víno, ale s kvalitou standardních výrobců z Chile či Argentiny se to nedalo srovnat a tak jsme výzkumný proces v tomto směru radši ukončili. Ekvádor není země vínu zaslíbená, ale má naopak jiné přednosti. Ale vzpomněl jsem si, že například lokální vína v Peru, Bolívii či Brazílii, byla kvalitou lepší a docela dobrá. Aby nám dobrý oběd hned nezvýšil tukovou vrstvu pod kůží, čekala nás po jídle delší procházka v Cochasqui (z těch místních splývajících názvů se nám občas kroutil jazyk) po rozsáhlém komplexu hliněných pyramid zaniklé civilizace odpovídající zhruba mezopotámskému období čili nějakých tisíc pět set let před naším letopočtem. Kultura to byla vyspělá a to zejména v astronomii, o čemž svědčila řada přírodních starověkých měřičů. Řada nejrůznějších názvů míst, panovníků apod. od těchto prastarých civilizací až po předkoloniální vrchol, který představuje říše Inků, nese názvy, které jsou jakousi směsicí indiánštiny a pro našince je obtížné si jich více zapamatovat. Pamatuji, jak jsme si kdysi nebyli schopni uchovat několik dnů v paměti jméno nejslavnějšího panovníka Inků a zakladatele říše, který se jmenoval Pachakutek (čti Pačakutek). Pořád se nám to pletlo, jazyk s tím zápolil a ne a ne to zvládnout. Až jednoho z nás napadlo použít mnemotechnickou pomůcku. Měli jsme kdysi kamaráda ve volejbalu a ten měl přezdívku Mača. Kdysi někam utekl a tak jsme vymysleli – Mača utek a ejhle už z toho byl Pachakutek, a už to nikdo nekomolil.

Večer jsme se vrátili do hlavního města, kde se naší základnou stal velmi pěkný koloniální hotel v historickém centru vedle hlavního náměstí Plaza de la Independencia - Patio Andaluz.

Další čtyři noci nás čekalo Quito, odkud jsme následně podnikali golfové a pěší výpady do okolí. Quito má osobitou atmosféru a jeho úchvatné historické centrum je pod patronací UNESCO. Město má přes tři milióny obyvatel, je postaveno v údolí a spousta domů stojí na strmých svazích roubených hlubokými roklemi. V blízkém okolí je několik čtyřtisícových „kopečků“, na jeden z nich jsme se vyvezli lanovkou TelefériQo (asi největší městská atrakce) i my. Francisco se nám svěřil, že zde chodívá tak jednou týdně se svojí malou rodinkou na vycházku, asi jako my brňáci na Špilberk.

Byla to malá zkouška na zítřejší výšlap na Cotopaxi, už bylo cítit řídký vzduch a malý stometrový úsek do kopce některé z nás docela vyčerpával. Představa, že se další den budeme pohybovat ještě skoro o kilometr výše, nás naplnila nejistotou. Hlavní město se nachází ve vulkanické oblasti, je velmi rozlehlé a v současnosti už obyvatelé čekají na dokončení prvních stanic metra, které by mělo výrazně ulehčit dopravní situaci. Ve špičce je zde souvislá dopravní zácpa a přejet ho z jednoho konce na druhý trvá i tři hodiny. Francisco nám v závislosti na rychle se měnícím počasí, občas se zatáhlo a i přšelo, pružně měnil program, tak abychom hlavně na vyhlídkových místech nad městem měli pokud možno

slunečno a měli hezké výhledy. To se v zásadě podařilo a když nám asi hodinku přelo v historickém centru, schovali jsme se do kostela a do kavárny. Historické centrum s katedrálami, koloniálními budovami a centrálním náměstím má hlavně po setmění díky osvětlení úžasnou atmosféru. Katedrála Compania de Jesus je považována za nejkrásnější kostel v celé Latinské Americe. Celá je obložená zlatem, nikde na světě jsem tolik zlata v církevním svatostánku neviděl. Není to uloupené zlato Inků, jak jsem si původně myslel, ale pochází z blízkých bohatých zlatých dolů otevřených po dobytí Ekvádoru Španěly a většinou vytěžených do devatenáctého století. Teprve tady jsem pochopil, proč

bylo koloniální Španělsko hlavně v šestnáctém a sedmnáctém století nejmočnějším a nejbohatším státem světa. Ale panování španělské koruny tady skončilo porážkou v bitvě u Pichinche v roce 1822 (po veliteli povstalců maršálovi de Sucre je pojmenováno několik památek), podobně jako počátkem devatenáctého století ve všech ostatních zemích Jižní Ameriky v éře Simona Bolívara.

Quito i Ekvádor jsou na latinsko americké poměry velmi čisté. Nejvíce se mi líbila stará historická část blízko našeho hotelu, kde jste našli všechny koloniální památky. Kromě „zlaté“ katedrály Vládní palác, Metropolitní katedrálu, radnici, palác arcibiskupa a mnohé další. Nejromantičtější částí koloniálního města je dlážděná ulice La Ronda s množstvím zářivě bílých domů s rozkvetlými balkóny, spoustou krámků, kavárniček a výborných restaurací. Některé jsou pro cizince docela schovány ve dvorech a na patrech, na první pohled často nejsou vidět, a proto se oplatí zeptat místních znalců na doporučení, tak jak jsme ho dostali my od Francisca a navíc jsme ještě něco objevili sami např. Pekáraz, Buena Vista nebo Padre Almeida.

Stojí za to se zmínit o výtečné ekvádorské kuchyni, vychází z kuchyně andské, jejíž nedílnou součástí je kukuřice. Základ jídla tvoří maso (často kuře, vepřové, hovězí někdy smažené morče), pečené ryby s brambory a rýží. Vaří vynikající hutné syté zeleninové polévky , nejlepší byla s brambory a místním sýrem (locro de papas) . Specialitou jsou llapingachos – placičky s bramborovou kaší a sýrem. V dobrých restauracích dostanete kvalitní stejky z hovězího ale i lamího masa (vede alpaka) připravované na lokální způsob. K tomu hlavně dobrá chilská a argentinská vína.

Rozhodně za návštěvu stojí Mitad del Mundo, památník rovníku s řadou atrakcí i exponátů, který přitahuje hodně návštěvníků. Nepochybně zde historickou možností se rozkročit a každou nohou spočinout na jiné polokouli. Případně se zde pokusit postavit na špičku Kolumbovo vejce. Z nedalekého kopce El Panencillo, na jehož vrcholku je velká socha Panny Marie, máte krásný výhled a přehled o celém hlavním městě.

Další den nám fyzicky zdatný a na vyšší výšky aklimatizovaný Francisco naplánoval výlet pod téměř šestitisícovou Cotopaxi a tvářil se, jakoby nic, že se to v pohodě zvládne. Měli jsme dorazit z vrcholového parkoviště až k chatě José Rivas, položené 4840 metrů vysoko.

Měl jsem z toho trochu obavy, nikdo z nás předtím tak vysoko nebyl, jen při předchozí návštěvě Peru jsme při přejezdu do Bolívie vystoupali horskou asfaltkou autem až do výše 4360 metrů. A to tenkrát měl náš mikrobús uvnitř povinný kyslíkový přístroj. Paradoxně tenkrát museli dát kyslík třem nejmladším členům výpravy, asi čtyřicetileté matce a jejím dvěma dětem ve věku osmnáct a dvacet let. A to rok předtím ve stejné výšce jeden starší pán dostal otok mozku, zkolaboval a výlet pro něho skončil v bolívijské nemocnici. Mám jednoho známého, je to bývalý volejbalista ze Žiliny a horolezec Miro Caban a málo lidí ví, že jako jeden z mála po Reinholdu Messnerovi, rakouské legendě, vylezl bez kyslíku všechny nejvyšší hory jednotlivých světadílů včetně Mont Everestu. Miro se přičlenil do vinařské rodiny v Hustopečích u Brna a při různých ochutnávkách dává k dobru své četné historky. Sám také občas vede různé menší horské výpravy podnikatelů a dobrodruhů např. i na Kilimandžáro (to má výšku asi jako Cotopaxi čili necelých šest tisíc metrů). Miro vždycky říkal, že na jeden kilometr výškového rozdílu potřebuje lidské tělo nejméně jeden den aklimatizace. Když dostal malou výpravu tak před Kilimandžárem to dělal vždy následovně. Vzal je všechny napřed na vedlejší čtyřtisícovku Mt Kenya, tam viděl, jak jsou na tom a těm co na to neměli řekl, že nepůjdou. Samozřejmě by se mohlo zdát, že mladší lidé s lepší fyzičkou jsou na tom lépe, ale tyto věci jsou paradoxně na tomto dost nezávislé, a když na to nemáte geny, nic se s tím nedá dělat. Kdysi takhle poslal domů, ale až z Kilimandžára průvodce Martinu Navrátilovou, která měla vždy dobrý fyzický fond. Na horu se naštěstí leze po šroubovici a tak jí a dalším podobným, když nastanou nějaké problémy, většinou stačí sejít pár set metrů dolů a potíže zmizí. Znal jsem jednoho náruživého cestovatele, který se toužil podívat do tibetské Lhasy. Přijel tam a strašně ho rozbolela hlava, že strávil pár dnů v hotelu a rád se obratem vrátil domů. Dokud to nezažijete přímo sám na sobě, většinou nevíte, jak jste na tom, a co to s vámi udělá. Tak jak se to kdysi stalo mému kamarádovi Pepovi Vomáčkovi, který asi před dvaceti

pěti lety jel s Klausovou vládní delegací do Káthmandů (to je necelých dva tisíce metrů nad mořem) a nechal se vyvézt s pár lidmi helikoptérou na sedlo asi do pěti tisíc metrů. Když jim pilot otevřel dveře, tak se postavili na zem, čtyři z nich se okamžitě svalili a byli rádi, když se po čtyřech zase rychle zpátky nasoukali do vrtulníku a škemrali, aby je pilot ihned vzal zpátky.

Tyhle historky jsem znal už předtím a proto jsem byl trochu nesvůj. Nesehnal jsem zde navíc ani čaj z koky, který nám umožňoval kdysi v níže položeném Cuzcu lépe snášet podobné, ale přesto o kilometr nižší výšky.

Další den jsme si s sebou nabalili všechny teplé věci, co jsme měli v kufrech a vyrazili směr Cotopaxi. Celá oblast a národní park leží asi hodinu a půl jízdy autem na sever. Náš průvodce se tvářil jistě a odhodlaně a tak jsme se snažili hodit všechny pochybnosti za hlavu. Po vjezdu do rezervace k nám přistoupil „povinný“ místní průvodce, který nás dostal na starost. Jeli jsme ještě hodně kilometrů touto vysoko položenou náhorní planinou, kde bylo vidět i povolené prostory pro kempování, pro ty co se jim nejlépe prochází ve čtyřech tisících metrech a výše. To nebyl můj případ, počasí bylo sice docela dobré, i sluníčko vykouklo, ale už bylo cítit velký chlad s každým dalším nabíráním výšky. Rychle jsem si ještě za pět euro dokoupil teplé lamí rukavice a vytáhl teplou čepici, protože cestou na sedlo mohlo i sněžit. Přijeli jsme na poslední záchranné parkoviště a dál už jsme museli po svých. Dostali jsme jedinou radu, jak co nejlépe zdotat poslat několik set metrů na sedlo a refugee chatu José Rivas, která je ve výšce 4864 metrů. Chodit velmi pomalu, krok po kroku a snažit se dle svých pocitů a fyzické kondice odpočívat vždy po nějakém úseku, tak po padesáti až sto metrech. První šel náš průvodce a miniskupinku uzavíral Francisco, který měl za úkol chytat odpadlíky a ty, co se případně skutálí ze svahu. Kdysi jsem vrcholově sportoval, tvrdě trénoval a měl myslím vysoce nadprůměrnou kondici. Tady jsem ale pochopil, že dnešní realita je už úplně jiná. Zjistil jsem, že z

podstaty se dá žít pár let, ale třicet už je hodně. Bylo už docela zima a vzduchem poletovaly vločky sněhu. Musel jsem ze sebe vymáčkout i to, co už jsem myslel, že ve mně není a nakonec se mi podařilo sípavě na chatu doklopýtat. Hned jsem si zdokumentoval dosaženou výšku s cedulí chaty, aby mi doma věřili. Malá přestávka na teplý čaj nám všem hodně bodla a průvodce už zavelel ke zpáteční cestě. Asi spěchal domů umývat nádobí a tak to vzal tentokrát rychleji přímější, ale strmější cestou, a my se mu dívali pouze zdálky na jeho široká záda. Naše lýtka se mezitím brodila v lávovém popelu, předkloněné tělo hrozilo kotoulem, naštěstí jsem to ustál a nepřekonal letitý rekord nejkratšího času při cestě dolů. V měkkém podloží, do kterého se nohy hluboce nořily, jsem si namohl i svaly, o kterých jsem si předtím myslel, že už je nemám. Ale statečně jsme to všichni dobojovali a zapíchlí si do mapy vlaječku s číslem 4864. Sám sobě jsem si navíc potichu slíbil, že na žádný podobný nedej bože ještě vyšší výšlap už mě nikdo nikdy nedostane. Odměnou nám byly dech beroucí výhledy do okolí a na protilehlé hory a příslib Francisca, že nás vezme na dobrý oběd.

V okolí Quita jsou asi čtyři golfová hřiště, z toho jsou dvě privátní s omezenějším přístupem. My si vybrali a zarezervovali čas v GC Arrayanes.

Měli jsme štěstí, byl krásný slunečný den, a tak jsme si to opravdu užili. Klub měl pěkný club house, kde jsme do sebe dostali před hrou výborné espresso a někteří i panáka. Fee stálo asi 80 USD, půjčení dobrého golfového bagu 45 USD a buggy 35 USD. K tomu navíc povinný caddy, my byli čtyři, každá dvojice platila jednoho a stálo nás to každého 25 USD. Francisco si to nenechal ujít a šel s námi. Golfový klub leží necelou hodinu cesty severně od hlavního města. Hřiště je velmi dobře udržované, ferveje jsou lemovány krásnými stromy, je zde hodně bunkerů a i dostatek vodních překážek. Není vůbec lehké. Je nádherně položené v hornaté a kopcovité oblasti, narazíte zde na několik velmi

širokých a hlubokých zalesněných roklí a pálit přes ně je opravdovou výzvou i pro dobré hráče. Některé ferveje jsou užší a vedou i podél těchto roklí, které nenasytně spolknou každý nepřesný odpal a přihrávkou.

Hřiště je zajímavé a každá jamka svým způsobem jiná. Nejkrásnější zde je blízkost největších hor a sopek, takže ať se podíváte odkudkoliv kamkoliv, oči vnímají okolní horskou nádheru. Osobně jsem byl hřištěm uchvácen, druhá devítka je ještě krásnější než první. Bylo mi skoro líto, že si hřiště nemůžeme zahrát ještě jednou. Ale náš časový plán byl nabitý a čekal nás přelet na Galapágy. S hezkým a příjemným Quiem jsme se večer rozloučili dobrou večeří a lahví chilského vína ve stylové staré koloniální restauraci Padre Almeida, zajímavé svými třemi patry a vnitřním átriem, kde vidíte na ostatní hosty, jak jim chutná a tím si to více užíváte i vy.

Brzy ráno nás čekal let na Galapágy s mezipřistáním v přímořském Gyaquilil. Galapágy jsou chráněným přírodním rájem s výjimečnou florou i faunou. Tyto ostrovy jsou navždy spojovány s Charlesem Darwinem a obřimi želvami. Hemží se vzácnými druhy ptáků a mořských živočichů, kteří nežijí nikde jinde na světě. Turismus je zde přísně regulovaný, po asi tisícikilometrovém letu z pevniny (licenci mají pouze ekvádorské aerolinie) přistanete na letišti na malém ostrůvku Baltra, ze kterého vás na hlavní ostrov Santa Cruz převezve ferry.

Baltra je bývalé vojenské letiště, které založili Američané koncem roku 1941 po vstupu do války s Japonskem, aby mohli lépe vojensky kontrolovat přilehlé oblasti a zásobovací trasy. Na hlavním ostrově Santa Cruz žije asi třicet tisíc lidí a to je prakticky téměř veškerá místní populace, ostatní ostrovy jsou neobydlené. Nás po příletu čekal asi hodinový přejezd ostrovem do protilehlého přístavu Puerto Ayora, kde na nás čekala naše výletní pohodlná loď Grand Queen Beatriz, na které jsme měli během pěti dnů poznat to nejzajímavější, co místní ostrovy nabízejí.

Turistika se tady dá provozovat pouze dvěma způsoby. Buď zůstanete na hlavním ostrově v některém z pár malých příjemných hotýlků a vyrážíte na lodích každý den na jiný výlet nebo jste celou dobu na malé výletní lodi s kompletním zázemím (většinou luxusní s kapacitou 10-15 kajut), která se pohybuje mezi ostrovy (jsou jich desítky) a vy můžete šnorchlovat v moři (kvůli teplotě vody a různým chladným podmořským proudům většinou v neoprénu) anebo navštěvovat různé ostrůvky, přičemž každý z nich je zajímavý jinými zvířaty i rostlinami. My jsme si zvolili pohodlnou loď, na které jsme měli dokonalé zázemí. Na každého z nás byl jeden člen posádky, dva kuchaři, číšník a barman, steward, kapitán, dva mechanici a lodníci, kteří obsluhovali dva motorové čluny, které zajišťovaly naše spojení s pevninou. Naši mezinárodní sešlost tvořilo nás pět Čechů, jeden britský a jeden australský manželský pár, dvě právničky z Londýna a jeden introvertní Číňan z Tchajwanu. Trochu nesourodou společnost spojily pěkné společné zážitky a nakonec jsme se po pěti dnech loučili jako nejlepší přátelé. Zkušený průvodce Roberto se nám věnoval od rána do pozdního večera, byl to nejen znalý guide, ale mohl se podle mě živit i jako kabaretní bavič. Po našem příjezdu a přivítání se napřed opatrně ujistil, zda není mezi námi nějaký vědec-biolog a když dostal zápornou odpověď, viditelně se zklidnil a chrlil na nás celý den spoustu informací. Naštěstí ve výpravě chyběl Darwinův prapravnuk a tak ho neměl kdo opravovat. Program byl celý den docela náročný, jednou až dvakrát denně šnorchlování v moři, procházky po ostrovech volených tak, aby na každém z nich bylo něco jiného, projížďky na motorových člunech podél pobřeží, a denní Robertovy briefinky, kde nás seznamoval se všemi zajímavými skutečnostmi. Jídlo bylo celý den na lodi a když jsme mohli tak hodinku denně odpočívat nebo se slunit na palubě či koupat v bazénku, byli jsme rádi.

Trochu klidu pro sebe jsme měli až večer a trochu jsme prověřili Galovu (náš velmi společenský číšník) zásobu chilských a argentinských vín. Galapágy představují jedinečný přírodní eko systém a jsou unikátní vědeckou základnou pro zkoumání genetických a jiných zákonitostí. Bylo zajímavé si projít Darwinovo vědecké centrum na Santa Cruz. Už před naším naloděním po příletu na Baltru jsme s úžasem sledovali obrovské mořské želvy, kterých se spousty procházely podél cesty a občas jsme museli zastavit, aby mohly v klidu přejít přes cestu. V přístavu Puerto Ayora jsme potkávali desítky leguánů a lachtanů, kteří se naprosto nebojácně procházeli a často odpočívali ve společnosti lidí a to často i na rušnějších místech v centru. **To byl ten nejvíce překvapivý a fascinující zážitek z Galapág! Ta zvířata se nikoho nebojí.** Jsou tady chráněna, nikdo jim neublíží a nepoznala žádného přirozeného nepřítele. Pouze jednou se prý stalo, že pár divokých psů přeplavalo na ostrůvek s leguány a způsobilo tam menší spoušť. Rangeři to ale sledují a rychle ostrov od vetřelců vyčistili.

My jsme stihli navštívit tyto ostrůvky a oblasti – Santa Cruz, Seymour North, Rabidu, Sombrero Chino, Cerro Dragon, Los Bachas , Puerto Ayora a Baltra. Byl to překrásný zážitek, někdy mokré někdy suché vylodění, procházky po lávových polích s opuncemi, suchozemskými barevnými i mořskými černými leguány, Darwinovými pěnkavami, hnízdícími mořskými ptáky a línými lachtany, na které jsme si mohli skoro sáhnout. Moře je plné ryb, želv a lachtanů. Hejna plameňáků, střemhlav útočící pelikáni neomylně lovící ryby, karety a rejnoci, těch všech tady bylo plno. Úchvatné byly projížďky na člunech mezi mangrovníkovými porosty.

Galapágy jsou přísně chráněným přírodním systémem. Individuální turistika zde není možná, pouze skupinky vedené licencovanými místními průvodci.

Pět hezkých dnů na Galapágách skončilo a my museli jet zase dále. Čekaly na nás dvě noci v Panamě, protože jsme chtěli vidět zdejší průplav, který navždy změnil dějiny lodní dopravy. Stavěl ho francouzský inženýr Lesseps s řadou finančních a technických těžkostí deset let a využil zde své zkušenosti ze stavby Suezského kanálu. Dokončil ho v roce 1914. Měří asi osmdesát kilometrů, zemřely při něm tisíce lidí na úrazy, malárii, žlutou zimnici a další nemoci. Kanál je největší stavbou v historii Severní i Jižní Ameriky. Denně jím propluje asi čtyři sta lodí a ekonomicky představuje asi šedesát procent příjmů státního rozpočtu. Ne vždy to ale tak bylo. Historicky zde po zmenšení vlivu koloniálního Španělska hrály prim od poloviny devatenáctého století Spojené státy americké. Měnilo se i postavení Panamy, která ne vždy byla samostatným státem. Na základě historických smluv byly USA garantem výstavby komunikací spojujících Atlantik s Pacifikem a byly i garantem obrany a bezpečnosti celého území, které sloužilo lodím celého světa. Celá zóna po obou březích průplavu tak mnoho desetiletí představovala výsostné území USA a teprve potom byla vrácena na základě smlouvy z roku 1977 Panamě, ale to až roku 1999. Panama tak patří mezi nejbohatší státy v této části světa. Většina z asi čtyř miliónu obyvatel žije v hlavním městě Panama City, které je moderním

kosmopolitním velkoměstem se spoustou mrakodrapů, pěknými zelenými zónami, pobřežními promenádami a historickým centrem. Jako svou místní základnu jsme si zvolili stylový koloniální Central hotel, odkud jsme měli blízko ke všem památkám. Panama City není tak čistým městem, jak jsme vnímali Quito a vlastně celý Ekvádor, které po této stránce je na špičce středo a jihoamerických zemí. I odbavení na zdejším mezinárodním letišti, jak při vstupu do země tak při odletu, trvalo nepřiměřeně dlouho. Naše milá průvodkyně Janett, trochu enfant terrible své rodiny, dcera diplomata, se nám věnovala na plný úvazek a poutavě nás provázela centrem i okolím. Nejvíce času jsme strávili prohlídkou kanálu u zdymadla Miraflores (po celé trase průplavy jsou takové objekty celkem tři). Velmi zajímavé bylo zdejší muzeum celé stavby s dobovými fotografiemi a předměty. Jedna velká místnost sloužila jako simulátor plavby kanálem a tak jsme si mohli vyzkoušet pocity kapitána, který tudy vede svůj dvě sta padesát metrů dlouhý tanker. Projeli jsme město i blízké okolí křížem krážem a narazili i na několik pěkných golfových hřišť (rovinatých i kopcovitých), na které jsme ale zde neměli bohužel více času. S Panamou jsme se rozloučili večerí a skvělým stejkem v blízké argentinské restauraci, který jsme zapili výjimečným malbecem Angelica Zapata ročník 2014.

Nechtělo se nám ještě spát a a tak jsme zbytek večera strávili blízce rumovém baru, vítězem interní degustace se stal jemný rum z Barbadosu. Překvapivě s námi držela krok i Janett, i když se napřed tvářila, že víc jak jednu sklenku vína nebude. Ale říkala, že ji další den odpoledne čeká skupinka Japonců a s těmi asi neočekávala tolik legrace.

Ráno jsme přežili i více než dvouhodinovou nehybnou frontu při check-in na letišti a po devadesátiminutové letu jsme přistáli v kostarickém San José, kde nás čekalo několik dnů v pohodlném hotelu Los Suenos Marriott na pacifickém pobřeží.

Kostarika ve srovnání s Panamou i Ekvádorem je viditelně dražší země a jezdí zde poměrně hodně Američanů a to je asi také jeden z důvodů zdejší cenové hladiny. Nejezdí se zde za památkami, ale hlavně za krásnou přírodou a mořem. Turisty přitahují vodní a adrenalinové sporty, kromě bungee jumpingu i oblíbené cestování po tropickém pralese ve větší výšce v zavěšení na laně. Také oblíbené čtyřkolky v horském terénu, ale to je docela nebezpečné. Já všude být nemusím, ale větší část naší výpravy se projížďky na lanech zúčastnila. Já jsem hrál radši každý den golf.

Zdejší neobyčejné hřiště La Iguana leželo v tropickém pralese. Při odpalech jste před sebou většinou viděli užší ferveje lemované skupinami tropických stromů, hrálo se nahoru a dolů a ne vždy bylo vidět dopadovou plochu příští rány. Gríny byly obstojné. Bylo nám doporučeno, pokud míč trefíme do lesa nebo do křoví, abychom tam radši nechodili hledat, prý tam bývají hodně jedovatí hadi. Skoro se mi nechtělo věřit, jak mi tato hrozba rychle narovnal všechny rány.

Na několika odpalištích (kameny měly tvár leguána) byl našim společníkem i leguán živý, který se netečně vyhříval a nenechal rušit i metr od nás. Některé vodní překážky byly propojeny s mořem a bylo nám doporučeno nechat své lovítko odpočívat v bagu, mohl by nám ho sežrat krokodýl, o čemž vypovídaly i některé varovné cedulky okolo hlavně na jamce číslo sedmnáct. Fee pro hotelové hosty stálo 130 USD včetně buggy a půjčení slušného setu holí 75 USD.

U hotelu byl pěkný bazénový komplex, voda měla třicet stupňů a tak jsme tam trávili většinu času, abychom se zahřáli a opálili do zásoby před cestou do studené předvánoční domoviny. V blízké rybářské vesničce jsme objevili několik skvělých restaurací s rybami a mořskými plody a tak jsme tam byli častými hosty. Nejvíce se nám líbil restaurani Il Pellicano, kde nám připravili poslední večer velmi dobrého grilovaného lobstera.

Na závěr ještě příkládám pár užitečných kontaktů

<https://www.hotelpatioandaluz.com/>

<http://www.grandqueenbeatriz.com/>

www.galapagos.org

www.golflaiguana.com

3/3/2020

